

ที่ กต 1303/806

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. 10400

3 พฤษภาคม 2549

เรื่อง รายงานผลการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์และปัญหาพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0503/2170 ลงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2549

ตามหนังสือที่อ้างถึง ขอทราบผลการดำเนินการตามมติของวุฒิสภาเกี่ยวกับรายงาน
ผลการศึกษาเรื่องความสัมพันธ์และปัญหาพื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชา ซึ่งจัดทำโดยคณะกรรมการ
การต่างประเทศวุฒิสภา ความละเอียดแจ้งอยู่แล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนสรุปสถานะความสัมพันธ์ไทย - กัมพูชาและผลการ
ดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. ภาพรวมความสัมพันธ์ไทย - กัมพูชา ปัจจุบันไทยกับกัมพูชาเป็นประเทศเพื่อนบ้าน
ที่มีความใกล้ชิดและแน่นแฟ้น ผู้นำระดับสูงมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันและมีการแลกเปลี่ยนการเยือน
ในทุกระดับระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอ ในแต่ละปีไทยได้ให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่กัมพูชาเพื่อ
การพัฒนาประเทศโดยมุ่งสร้าง "ความเชื่อมั่น" และ "ความไว้วางใจ" ในภาคประชาชน ช่วยเหลือใน
การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การศึกษา สาธารณสุข และสังคม บนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ที่มุ่งไปสู่
การเป็นหุ้นส่วนที่ใกล้ชิดกันในทุก ๆ ด้านและได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน

อย่างไรก็ดี แม้ว่าการความสัมพันธ์ไทย - กัมพูชาในภาพรวมจะอยู่ในระดับที่ดีมาก
แต่ในพื้นที่ชายแดนยังคงปรากฏปัญหาต่าง ๆ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากความใกล้ชิดกันทาง
ภูมิศาสตร์และความเหลื่อมล้ำของการพัฒนาทางเศรษฐกิจ เช่น แรงงานลักลอบเข้าเมืองโดย
ผิดกฎหมาย การลักลอบค้ามนุษย์ ยาเสพติด และปัญหาข้ามชาติต่าง ๆ ซึ่งเรื่องเหล่านี้ ทั้งสองฝ่าย
ได้ใช้ความพยายามร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาผ่านกลไกทั้งในระดับรัฐบาล เช่น คณะกรรมการความร่วมมือ
ว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี (JC) ไทย - กัมพูชา คณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย - กัมพูชา และ
ในระดับท้องถิ่น เช่น คณะกรรมการชายแดนทั่วไป คณะกรรมการชายแดนส่วนภูมิภาค การประชุม
ผู้ว่าราชการจังหวัดชายแดนไทย - กัมพูชา การประชุมระหว่างหัวหน้าหน่วยงานด้านความมั่นคงใน
พื้นที่ชายแดน เป็นต้น

2. เมื่อวันที่ 7 - 8 กุมภาพันธ์ 2549 กัมพูชาได้เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม
คณะกรรมการความร่วมมือว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีไทย - กัมพูชา ครั้งที่ 5 ที่กรุงพนมเปญ โดยมี
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นหัวหน้าคณะ ซึ่งทั้งสองฝ่ายได้ปรึกษาหารือกันในเรื่อง

ต่าง ๆ กว่า 30 หัวข้อ ครอบคลุมกว่า 70 ประเด็น ปรากฏว่าความร่วมมือส่วนใหญ่มีความคืบหน้า และหลายเรื่องเป็นความร่วมมือใหม่ ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความสัมพันธ์และส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประชาชนไทย - กัมพูชา จึงขอเรียนเกี่ยวกับสถานะและผลการดำเนินการในประเด็นต่าง ๆ ตามที่ปรากฏในรายงานผลการศึกษาของวุฒิสภา ดังนี้

2.1 ด้านการศึกษา ไทยได้ให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษาและฝึกอบรมแก่ กัมพูชาเป็นจำนวนมาก ซึ่งนอกจากเป็นการให้ความช่วยเหลือโดยตรงจากส่วนราชการ สถาบันการศึกษาและภาคเอกชนต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและพื้นที่ชายแดนแล้ว สำนักงานความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศยังได้ให้ทุนการศึกษาและฝึกอบรมเฉลี่ยปีละ 300 - 400 ทุน รวมทั้งการสนับสนุนโครงการโรงเรียนพระราชทานกัมปงเคอเตียล (บ้านซีอัมโบร์ อำเภอปราสาทซีอัมโบร์ จังหวัดกำปงธม) ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ซึ่งถือเป็นสัญลักษณ์ของความสัมพันธ์ไทย - กัมพูชา การจัดตั้งศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานไทย - กัมพูชา (อำเภอพนมเปญ กรุงพนมเปญ) เป็นต้น ซึ่งโครงการต่าง ๆ เหล่านี้มีส่วนช่วยพัฒนาทัศนคติของชาวกัมพูชาและความสัมพันธ์ในภาคประชาชนอย่างมาก

2.2 ด้านสาธารณสุข รัฐบาลไทยถือเป็นเรื่องสำคัญในการให้ความช่วยเหลือด้านสาธารณสุขแก่ชาวกัมพูชา ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศที่ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้สูงขึ้นไม่น้อยไปกว่าด้านการศึกษา อีกทั้งเป็นการดำเนินการในเชิงรุกเพื่อสกัดกั้นปัญหาด้านสาธารณสุขสำหรับประเทศไทยด้วย ที่ผ่านมา ไทยได้ให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาโรงพยาบาลพระบาทนโรดม สีหนุ กรุงพนมเปญ และโรงพยาบาลสำโรงจังหวัดอุดรธานี การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อร้ายแรงต่าง ๆ ทั้งในคนและสัตว์ในพื้นที่ชายแดน ได้แก่ HIV/AIDS มาลาเรีย ไข้หวัดนก โรคปากและเท้าเปื่อยในโคและกระบือ การให้ทุนฝึกอบรมแพทย์และพยาบาล นอกจากนี้ หน่วยงานในระดับท้องถิ่นยังได้ให้ความอนุเคราะห์ให้ชาวกัมพูชาในพื้นที่ชายแดนได้เข้ามารับการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลและสถานอนามัยในประเทศไทยด้วย

2.3 ด้านความมั่นคง ไทยกับกัมพูชาได้ให้การรับรองเอกสาร Concept Paper on Thailand - Cambodia Border Points of Entry: Ways towards New Order, Effective Border Management and Greater Bilateral Cooperation เพื่อใช้เป็นกรอบความร่วมมือระหว่างกันในการบริหารและจัดการพื้นที่ชายแดนให้มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การสัญจรข้ามแดน การรักษาภาพธรรมชาติของเส้นเขตแดน การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ความร่วมมือในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในพื้นที่ชายแดน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีกลไกทำงานในระดับท้องถิ่นทั้งในกรอบทหาร ตำรวจและฝ่ายปกครองดังที่กล่าวมาแล้ว จึงทำให้พื้นที่ชายแดนมีความมั่นคงในระดับหนึ่ง ประกอบกับภาคเอกชนของไทยกับกัมพูชามีความร่วมมือระหว่างกันอย่างใกล้ชิด ดังนั้น การค้าชายแดนไทย - กัมพูชาจึงขยายตัวอย่างต่อเนื่องดังปรากฏว่าในปี 2547 การค้าชายแดนไทย - กัมพูชามีมูลค่า 23,530 ล้านบาท ขยายตัวร้อยละ 32.32 ส่วนในปี 2548 มีมูลค่า 31,128 ล้านบาท ขยายตัวจากช่วงเดียวกันของปี 2547 ร้อยละ 32.29 คาดว่า หลังการพัฒนาเครือข่ายคมนาคมทางบกระหว่างไทย - กัมพูชาแล้วเสร็จ (ถนนหมายเลข 48 และหมายเลข 67) การค้าชายแดน

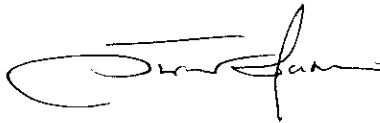
ระหว่างสองประเทศจะขยายตัวเพิ่มขึ้นอีก สถิติดังกล่าวสะท้อนว่า แม้มีการกำหนดให้บางพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชาอยู่ภายใต้กฎอัยการศึก แต่ก็มิได้ส่งผลกระทบต่อการส่งเสริมการค้าชายแดนและการติดต่อร่วมมือระหว่างกัน เนื่องจากในทางปฏิบัติได้มีการบังคับใช้เรื่องดังกล่าวในสถานการณ์ที่เป็นปกติแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม ควรแจ้งกระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ และสภาความมั่นคงแห่งชาติ เพื่อให้พิจารณาถึงความเหมาะสมและความจำเป็นที่จะต้องคงเรื่องนี้ไว้อย่างไรหรือไม่ด้วย

2.4 ด้านแรงงาน ไทยกับกัมพูชาได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงานเมื่อปี 2546 และร่วมมือกันแก้ไขปัญหาแรงงานชาวกัมพูชาลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย ในปี 2548 ทางของไทยได้รับจดทะเบียนแรงงานกัมพูชาไว้จำนวน 183,541 คน ปัจจุบัน อยู่ในช่วงการพิสูจน์สัญชาติและออกเอกสารประจำตัว (Certificate of Identity - C.I.) แก่แรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานจำนวน 75,804 คน ซึ่งนับจนถึงวันที่ 1 เมษายน 2549 มีผู้ได้รับการรับรองสัญชาติและได้รับเอกสารประจำตัวแล้ว 32,254 คน อีกทั้งมีมาตรการหลายด้านที่ดำเนินการโดยกระทรวงแรงงานเพื่อจัดระเบียบในเรื่องนี้

2.5 การเปิดจุดผ่านแดนและปัญหาบ่อนการพนัน ปัจจุบัน ไทยกับกัมพูชามีจุดผ่านแดนถาวรระหว่างกัน 6 จุด และจุดผ่อนปรนอีก 9 จุด เพื่ออำนวยความสะดวกในการสัญจรข้ามแดนระหว่างประชาชนของทั้งสองประเทศเพื่อวัตถุประสงค์ต่าง ๆ บนพื้นฐานของความตกลงว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนไทย - กัมพูชา พ.ศ. 2540 ได้แก่ การเยี่ยมญาติ การท่องเที่ยว ราชการ ธุรกิจ กีฬา เข้าร่วมการประชุม/สัมมนา และอื่น ๆ โดยใช้เอกสารผ่านแดนที่ถูกต้องซึ่งได้แก่หนังสือเดินทางและบัตรผ่านแดน อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่าตามจุดผ่านแดนถาวรต่าง ๆ จะมีการเปิดบ่อนการพนันในฝั่งกัมพูชา (ปัจจุบันมีจำนวน 16 แห่ง) ซึ่งในจำนวนนี้ ส่วนมากมีนักลงทุนไทยเป็นเจ้าของหรือผู้ถือหุ้น ปัญหาอันเกี่ยวเนื่องกับบ่อนการพนันในกัมพูชาเป็นปัญหาทางสังคมและเกี่ยวเนื่องกับอาชญากรรมรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การฉ้อโกง ยาเสพติด การค้าประเวณี ฯลฯ ซึ่งเรื่องนี้รัฐบาลได้ตระหนักและได้ดำเนินการมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องปรามมิให้คนไทยออกไปเล่นการพนัน เช่น มาตรการควบคุมการสัญจรข้ามแดนที่เคร่งครัด เป็นต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ



(นายกันตธีร์ ศุภมงคล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมเอเชียตะวันออก

กองเอเชียตะวันออก 2

โทรศัพท์ 0 2643 5000 ต่อ 4273

โทรสาร 0 2643 5202